

Het geheim van de Peña Collarada

AVONTUURLIJKE BERGTOCHTEN
IN DE PYRENEEËN



Ton Joosten

Inhoud

Voorwoord	7
Opzet van het boek	10
Nationale parken	13
Flora en fauna	18
Materiaal, voorbereiding, veiligheid	26
Paklijst bergtocht	45
AVONTUURLIJKE BERGTOCHTEN IN DE PYRENEEËN	47
1. Karstlandschappen nabij Lescun Ontdekkingstocht door een natuurlijke doolhof	48
2. In het spoor van de herders Onbekende routes in de Vallée d'Aspe	74
INTERMEZZO 1: Het geheim van de Peña Collarada De Afrikaanse berg	93
3. Rondom de Pic du Midi d'Ossau In de ban van het symbool van de Pyreneeën	102
4. Lescun – Gavarnie Hoogtepunten van het Parc National	115
5. 'Le Tour du Balaitous', de uitgebreide versie Een granieten wildernis vol bergmeren	141
6. De Vignemale – Marcadaucombinatie Het beste van het gebied rond Cauterets	158
7. Cauterets – Bujaruelo Klassieke verbindingen, deel 1	175
8. Kennismaking met Ordesa Door de beroemde Brèche de Roland	185

INTERMEZZO 2: Het circuit van de Vignemale Een historische route	203
9. Door de canyons van Ordesa De klassieke canyonstocht	214
10. Nogmaals het Parque Nacional de Ordesa y Monte Perdido Een visuele ervaring	228
INTERMEZZO 3: Het hoogste pad van de Pyreneeën Naar de toppen van het Cirque de Gavarnie	249
11. Op zoek naar het Circo de Gurrundué De laatste wildernis	255
12. Gavarnie – Cauterets Klassieke verbindingen, deel 2	266
13. De drie-cirquestocht Cirque de Gavarnie, Cirque d'Estaubé en Cirque de Troumouse	274
14. Réserve Naturelle de Néouvielle Paradijs voor de liefhebbers van bergmeren	288
Begrippenlijst	305
Register	307

HET GEHEIM VAN DE PEÑA COLLARADA





Tocht 1 Karstlandschappen nabij Lescun

Ontdekkingstocht door een natuurlijke doolhof

Als ik zeg dat de meeste bergtoppen in de buurt van het dorpje Lescun de 2400 meter niet eens halen, zal menigeen geneigd zijn te denken dat dit gebied geen uitgebreide verkenning verdient. Maar Pyreneeën liefhebbers die het dorpje, dat in een zijdal van de Vallée d'Aspe ligt, hebben bezocht, weten wel beter. Het Cirque de Lescun is een kalkstenen natuurmonument, met kale, spitse toppen die fier uitsteken boven de groene bossen, bergweiden en gecultiveerde weilanden rond Lescun. Wie aankomt in het dorpje en voor het eerst tegen het immense amfitheater aankijkt, is meteen verkocht en wil deze regio maar al te graag al wandelend verkennen. In deze gids heb ik ervoor gekozen het Cirque de Lescun te combineren met de vrij onbekende bergen aan de Spaanse kant van de grens. Ik doel op de valleien van Ansó en Hecho en bergen als de Peña Forca, de Chipeta Alto, Castillo de Acher, de Bisaurin en bergketens als de Sierra de Alano en de Sierra de Bernera. Door hun kleur en vorm intrigerende bergen, die een fantastisch, soms bijna onwerkelijk decor vormen. Een serieuze trektocht maken in deze streek, die behoort tot een van de meest ondergewaardeerde van de Pyreneeën, is genieten van elke stap.

Mooi aan de tocht is ook dat het een typische Pyreneeëntocht is door een moeilijk te doorgronden gebied, dat zijn geheimen alleen prijs geeft aan de wandelaar die diep in zijn of haar reserves tast. Een onherbergzaam, ouderwets, gesloten berggebied. Een natuurlijke doolhof zou je het kunnen noemen, hetgeen het meest duidelijk wordt in het kalkplateau nabij de Pic d'Anie waar je de weg moet zien te vinden in een onoverzichtelijk en onwerkelijk berglandschap vol diep uitgesleten kalkrotsen. Een gebied waarin je soms op eigen kracht de weg moet zien te vinden, waarin je van de ene verbazing in de andere valt en dat door de variatie aan landschappen blijft boeien.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Standplaats: Lescun

Het dorpje Lescun (900m) ligt in een zijdal van de Vallée d'Aspe. Velen zijn van mening dat Lescun het mooiste gesitueerde dorp van de gehele Pyreneeën is. De grijze, eenvoudige en van leistenen daken voorziene huizen van Lescun liggen tegen een helling en kijken uit over een grote, groene, gecultiveerde vallei, die verdeeld is in talloze kleine weilanden. Alleen deze vallei al maakt een bezoek aan Lescun de moeite waard, maar het mooie zit toch vooral in de wijze waarop de talloze grijze, loodrechte bergtoppen ten westen en zuidwesten van Lescun afsteken tegen de zachte vallei. Bijzonder hoog zijn bergen als de Pic d'Ansabère, de Billare en de Pic d'Anie bepaald niet, maar door het contrast met de vallei zorgen zij niettemin voor een indrukwekkend berglandschap, dat bij iedereen grote bewondering oogst. Lescun, de eenvoud zelve, past perfect in dit landschap, hetgeen mede is te danken aan het feit dat Lescun nog niet is aangetast door het toerisme. Smakeloze nieuwbouw is in het dorp niet te vinden.

Voorzieningen in het dorp: Postkantoor (geen geldautomaat), Chambres d'hôtes du Pic d'Anie (in het centrum, tel 05 59347154, fax 05 59345322), gite d'étape ernaast (16 slaappleatsen, tel 05 59347154, fax 05 59345322), refuge in het dorp (*Maison de la Montagne*, 22 slaappleatsen, tel 05 59347914), levensmiddelenwinkel naast het postkantoor. De dichtstbijzijnde geldautomaat vind je in het dorp Bedous, wat tevens een goede plaats is om inkopen te doen. De winkel in Lescun is klein en erg duur. Ten zuidoosten van Lescun, langs het traject van de GR 10, vind je de mooi gesitueerde, kleine camping municipal, Camping du Lauzart: goed sanitair, wasmachine, enkele etenswaren te koop (in het hoogseizoen), brood op bestelling iedere dag in het hoogseizoen. De camping heeft ook een gite (tel 05 59345177), met 24 slaappleatsen.

HET GEHEIM VAN DE PEÑA COLLARADA



TOCHT 1. KARSTLANDSCHAPPEN NABIJ LESCUN



De heenreis per openbaar vervoer

Je kunt per openbaar vervoer dichtbij maar niet tot Lescun geraken. Per trein ga je via Brussel naar Parijs (Gare du Nord). Per metro ga je naar Gare d'Austerlitz, waar je de (nacht)trein naar Pau neemt. In Pau stap je over op het treintje naar Oloron-Sainte-Marie. Aldaar neem je de bus die door de Vallée Aspe richting het Spaanse dorpje Canfranc gaat om uit te stappen bij de afslag naar Lescun (Pont de Lescun). De resterende vijf kilometer naar Lescun kun je liftend afleggen. De ervaring leert dat het geen probleem is bij de Pont de Lescun een lift te krijgen.

Onderdak

Refuge de Labérouat (etappe 1). Bemande berghut gelegen op 1442 m. Grote hut aan de voet van de Orgues de Camplong. 85 slaapplaatsen. Vooral voor groepen, maar ook voor individuele wandelaars. Hele jaar geopend. Tel 05 59 347167 en 05 59320066. Internet: <http://refugeaberouat.blogspot.com>.

Camping Zuriza (etappe 3). Hier eindigt de derde etappe. Leuke camping met redelijk wat schaduw. Bar/restaurant en een herberg. Tel 974 370 196. Internet: <http://campingzuriza.valledeanso.com>.

Camping Borda Bisaltico (etappe 4). Hier eindigt de vierde etappe. Goed verzorgde camping in het Valle de Hecho, met uitstekend sanitair. Helaas weinig schaduw. Bar/restaurant. Appartementen. Herberg. Tel 974 375388. Internet: www.bordabisaltico.com.

Refugio de Lizara (etappe 5). Tijdens de wandeling kom je op tien minuten lopen van de hut. Goed verzorgde hut van de FAM (berg-sportvereniging van Aragon). 75 slaapplaatsen. Hele jaar geopend. Tel 974 348433. Internet: www.refugiodelizara.com.

Refuge d'Arlet (etappe 6). Hier eindigt de etappe. Het is een kleine bemande hut van het Parc National. Bemand van half juni tot half september. 43 slaapplaatsen. Tel 05 59360099. Informatie te vinden op www.parc-pyrenees.com.

Bivakkeren onderweg

De tocht speelt zich voor een deel af binnen de grenzen van het Parc

National. Hou er rekening mee dat kamperen niet is toegestaan binnen de grenzen van het park en dat bivakkeren tussen 19.00u en 09.00u slechts is toegestaan op daartoe aangewezen plaatsen en zodra je op ten minste een uur lopen bent van de verharde weg.

Zwaarte van de tocht

Het zwaartepunt van de tocht ligt bij de eerste twee etappes. Beide etappes kennen een passage zonder pad en markering. Deze etappes zijn ongeschikt voor beginners en zijn bijzonder moeilijk bij slecht zicht. Als de weergoden je ongunstig gezind zijn, raad ik je aan de tocht in te korten door de eerste etappe van tocht 4 te volgen tot aan het Lac d'Ansabère en dan met de onderhavige tocht verder te gaan. Op die manier vermijd je de stukken die qua oriëntering moeilijk zijn. Voor het overige gaat de tocht over in het algemeen goed gemarkeerde paden. Al met al een stevige tocht, die je niet mag onderschatten. Echt moeilijke passages zijn er nauwelijks. Voorzichtigheid is geboden tijdens de eerste fase van de afdaling vanaf de Col d'Escoueste (steile daling door puin).

Beste tijd: eind juni tot eind september.

Internet

www.vallee-aspe.com: informatieve site over de Vallée d'Aspe.

www.valledeanso.com: Spaanse site over het Valle de Ansó.

www.valledehecho.net: Spaanse site over het Valle de Hecho.

www.aspecanfranc.com: aardige site over de Vallée d'Aspe en de vallei die aan de Spaanse kant van de grens ligt: Valle de Canfranc.

Wandelkaart: Mapa Excursionista/Carte de Randonnées, 1:50.000, no 25: Ansó – Hecho.

Overstappen op andere tochten

Zoals gezegd kun je de lastige eerste twee etappes grotendeels overslaan door het traject van tocht 4 te volgen tot je bij de Cabanes

d'Ansabère uitkomt op de route van tocht 1. Bij Ibon de Astanes (etappe 6) stuit je andermaal op de route van tocht 4 (etappe 3).

Etappe 1: Lescun – Source de Marmitou (2)

Via Cabane Cap de la Baitch en de Cayolars d'Anaye

Tijdsduur: 6.25 uur

In het kort: Stevige wandeling, waarvan het eerste deel over de gemakkelijk te volgen GR 10 gaat. Vanaf Cabane Cap de la Baitch tot aan de Cayolars d'Anaye gaat de route over ongebaand terrein, waarbij een beroep wordt gedaan op je improvisatievermogen. Na de Cayolars d'Anaye volg je een pad. Fraai begin van de tocht met een decor van kalkstenen toppen. Source de Marmitou is een ideale plek voor een bivak

Klimmen: 1500 meter

Dalen: 550 meter

0.00u **Lescun** (900m). Centrale pleintje in het dorp bij het supermarktje en Chambres d'hôtes du Pic d'Anie. Je loopt in de richting van de Mairie en slaat rechtsaf. In het zicht van de kerk sla je linksaf en over een onverharde weg loop je boven Lescun W. De weg stijgt een beetje en komt uit op een smalle verharde weg. Je slaat rechtsaf en volgt de weg. Een afslag laat je rechts liggen en even verder ga je rechts van de weg af. Je klimt stevig tussen weilanden en komt uit bij een onverharde weg. Je slaat linksaf, volgt de weg even en slaat dan rechtsaf. Over een helling vol varens klim je weer stevig tot het pad overgaat in een onverharde weg. Deze komt uit op de geasfalteerde weg die naar Refuge de Labéroutat gaat. Je slaat rechtsaf, volgt de weg een paar meter en gaat dan links van de weg af. Over een pad dat in eerste instantie in de buurt van de weg blijft, loop je W. Het pad buigt dan van de weg af, gaat door een modderige zone en komt uit bij een beekje. Je steekt de beek over en klimt NW over een breed pad in het gras tot je weer op de weg uitkomt. Je slaat linksaf, volgt de weg en passeert een parkeerplaats. De weg komt uit bij:

1.50u **Refuge de Labérouat** (1442m), een bemande berghut. Water naast de hut. Je passeert de hut, waarna het pad spoedig verdwijnt in het Bois du Braca d'Azuns. In dit loofbos klim je NW over een goed uitgetreden pad en eenmaal uit het bos heb je een prachtig zicht op een open vallei die wordt omgeven door grijze, kalkstenen toppen. Indrukwekkend zijn de Orgues de Camplong aan je rechterzijde. Je laat Cabane d'Ardinet (1570m) rechts boven je liggen en volgt een pad W dat verder stijgt en uitkomt bij:

3.15u **Cabane de la Baitch** (1689m), soms in gebruik door een herder. Mogelijk is er dan kaas te koop. Water naast de cabane. Hier verlaat je de GR 10 die N naar de Pas d'Azuns gaat. Je loopt links langs de cabane en klimt over een pad ZW tot de plaats waar dit pad definitief naar rechts buigt en richting Col des Anies gaat door een bizar, uitgesleten karstlandschap (1730m). Langs de flanken van de Countendé loop je vrijwel vlak O, zoveel mogelijk gebruikmakend van veesporen. Na een korte klim kom je uit bij een colletje (1750m). Na een korte daling O stuit je op een spoor dat je ZZO volgt. Je daalt nog wat en komt uit bij Cabane de Lacure (1650m). Over een pad klim je ZO. De route buigt gaandeweg naar links en daalt ZZW. Je steekt verschillende stroompjes over en bereikt een colletje, met zicht op de Vallon d'Anaye (1580m). Je daalt af naar de bodem van de vallei en de Cayolars d'Anaye, waar je op een duidelijk pad uitkomt. Je slaat rechtsaf en loopt langs de Ruisseau d'Anaye naar de:

5.15u **Cayolars d'Anaye** (1500m), die in de zomer door herders worden gebruikt. Je steekt de beek over via een brug, waarna de route (gele markering) naar rechts buigt. Door de open vallei klim je ZW, steeds links van de beek die voor een deel ondergronds stroomt. Tegen het eind wordt de klim minder steil en je loopt door tot diep in een komvormig keteldal, waar je de oorsprong vindt van de beek. Deze plek wordt ook wel genoemd:

6.25u **Source de Marmitou** (1851m). Erg mooie plek voor een